

**CENTRALNA
DEPOZITARNA
AGENCIJA A.D. PODGORICA
2013**

Sadržaj:

UVODNA RIJEČ	3
ODBOR DIREKTORA CDA	4
VLASNIČKA STRUKTURA CDA	4
NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI 2013. GODINE	5
PREGLED REALIZOVANIH OPERATIVNIH AKTIVNOSTI U POSLOVNOJ 2013.....	6
<i>Poslovanje Centralnog registra</i>	6
Prijem Emitenata u članstvo CDA i registracija emisije HOV	6
Vođenje vlasničkih pozicija i upis promjena na vlasničkim pozicijama	6
Broj i struktura vlasničkih pozicija – računa HOV	6
Broj i vrijednost upisanih vlasničkih pozicija kao posljedica netržišnog (zakonskog) pravnog prenosa ili promjene.....	7
Čuvanje hartija od vrijednosti.....	8
Vrijednost upisanih vlasničkih pozicija stranih investitora (prema državi porijekla)	9
Korporativne aktivnosti	10
Dostavljanje izvještaja.....	10
<i>Usluge kliringa i saldiranja</i>	11
Obim i vrijednost saldiranih trgovina na primarnom tržištu.....	11
Obim i vrijednost saldiranih trgovina na sekundarnom tržištu.....	11
Obim i vrijednost saldiranih trgovina po metodu saldiranja	11
Stanje Garantnog fonda	11
Poništene i odbijene berzanske trgovine	12
Članovi Učesnici.....	12
Pregled učešća stranih investitora u berzanskom prometu	14
MEĐUNARODNA SARADNJA.....	14
FINANSIJSKI GODIŠNJI IZVJEŠTAJI I MIŠLJENJE REVIZORA ZA 2013. GODINU	15
IZVJEŠTAJ I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA ZA 2013. GODINU	15
BILANS USPJEHA ZA 2013 I BILANS STANJA ZA 2013.....	16
RUKOVODSTVO CDA	18

Uvodna riječ

Poštovani,

Pred vama je Izvještaj Centralne Depozitarne Agencije (CDA) za 2013. godinu, u kome možete naći statističke podatke o poslovanju ove najvažnije institucije infrastrukture tržišta kapitala u Crnoj Gori.

Makroekonomski ambijent u Crnoj Gori je, i u toku 2013. godine, bio pod uticajem recesivnih kretanja na globalnom tržištu, koji su se neminovno odrazili na tržište kapitala kao „ogledalo“ realnog sektora pa i na CDA kao entitet koji dijeli sudbinu svog bliskog poslovnog okruženja. Međutim, iako je ovo četvrta godina za redom u kojoj CDA posluje sa negativnim rezultatom, konstatujemo da je crnogorsko tržište kapitala dostiglo „duplo dno“, s obzirom da su pokazatelji zadržani na nivou iz 2012.godine, te se očekuje period stabilizacije i opravka u idućim godinama.

Uprkos višegodišnjim otežanim uslovima poslovanja, odgovorili smo i odgovaramo tržišnim izazovima, kako u pogledu tehničko-tešnoloških prilagođavanja i usavršavanja, tako i maksimalnom racionalizacijom i optimizacijom iskorišćenosti ljudskih potencijala. Tokom 2013.godine smo izvršili pripreme za restrukturiranje organizacije poslovanja, kao posljedica ekonomskih pokazatelja poslovanja CDA i u skladu sa performansama novog IS. Uspješno smo nastavili i dodatno unaprijedili svoju osnovnu misiju obezbjeđenja efikasnog okvira koji omogućava pouzdane mehanizme registracije hartija od vrijednosti (HOV), punu zaštitu vlasničkih prava akcionara i potencijalnih investitora, kao i efikasno i sigurno sprovođenje korporativnih aktivnosti i kliringa i saldiranja berzanskih transakcija. Na informatičkom planu, pored redovnih permanentnih optimizacija, uveli smo novu uslugu *e-račun* i započeli projekat realizacije *Disaster Recovery* (DR) sistema. Implementiran je novi softver za kancelarijsko poslovanje i elektronsko arhiviranje dokumentacije. Aktivno učestvujemo, preko delegiranih predstavnika u radnim grupama, u svim za tržište kapitala bitnim aktuelnim procesima – izvještavanje relevantnih međunarodnih strukovnih organizacija, učešće u izradi i usaglašavanju budućih standarda u skladu sa EU direktivama, praćenje aktuelnih rizika poslovanja, kao i u aktivnostima vezanim za finansijska poglavlja u procesu evropskih integracija Crne Gore.

Nesumnjivo, stabilno poslovanje CDA je od velikog interesa za razvoj tržišta kapitala u Crnoj Gori i u narednom periodu planiramo da uzmemo još aktivnije učešće sa ostalim Učesnicima i regulatorima tržišta, kako bi išli u korak sa započetim procesima u sklopu evropskih integracija Crne Gore i kreirali tržišni ambijent koji će omogućiti bolju alokaciju kapitala, kao korak ka izlasku iz finansijske krize i ostvarenju boljih finansijskih rezultata, a na zadovoljstvo kako investitora i ostalih korisnika naših usluga, tako i naših akcionara.

Vladimir Kaščelan,

Izvršni direktor CDA

ODBOR DIREKTORA CDA

Ime i prezime	Funkcija
Dakić Milojica	Predsjednik
Stanković Dražen	Zamjenik predsjednika
Fabris Nikola	Član
Krgović Tripko	Član
Gorinšek Peter	Član

Vlasnička struktura CDA

Naziv akcionara	Vrijednost u (€)	% učešća
Centralna Banka Crne Gore	89.476,08	35
CK-Zbirni kastodi račun 5	25.564,59	10
Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica	38.346,89	15
Atlas Fin d.o.o. Podgorica	17.895,22	7
Podravska banka d.d. Koprivnica	5.112,92	2
Jugobanka a.d. Glavna filijala Kotor	5.112,92	2
Societe Generale Montenegro a.d. Podgorica	5.112,92	2
NLB Montenegro banka a.d. Podgorica	5.112,92	2
NFD Aureus Private otvoreni investicijski fond Zagreb	63.911,49	25
	255.645,95	100

Najznačajniji događaji i aktivnosti 2013. godine

- U februaru 2013.godine su promijenjena Pravila o kontroli poslovanja sa hartijama od vrijednosti, kojima su bliže određeni – razgraničeni periodi obaveze dostavljanja kvartalnih i godišnjih izvještaja CDA i drugih Učesnika Komisiji za hartije od vrijednosti Crne Gore;
- U aprilu 2013.godine je promijenjen Cjenovnik CDA, dodavanjem tarifa za uslugu E-račun;
- U maju 2013.godine su usvojene i stupile na snagu Izmjene Pravila i Uputstava Centralne Depozitarne Agencije, kojima su: (1) dodate odredbi u vezi sa E-računom, i (2) određeno da CDA više ne prihvata u postupak kliringa i saldiranja berzanske transakcije u kojima u momentu importa (T+0) nema dovoljno trgovanih HOV na poziciji računa prodavca koja je rezervisana u korist Člana učesnika saldiraoca, a po odbitku svih HOV koje su već rezervisane za saldiranje sa te pozicije. Ovakve transakcije će se klasifikovati kao „neprihvaćene“ i CDA će o tome slati obavještenje KHOV, berzi i relevantnim Članovima učesnicima. Promijenjene su odredbe klasifikacije transakcija, neophodne provjere usklađenosti parametara i *default* procedure, u dijelovima koji se tiču novouspostavljene navedene kontrole provjere raspoloživosti HOV na T+0;
- U maju 2013.godine je CDA zvanično počela sa pružanjem nove usluge E-račun, kojom je omogućen *on-line* uvid u stanje na računima i pregled nekoliko vrsta izvještaja vlasnicima hartija od vrijednosti i emitentima;
- U junu 2013.godine je stupio na snagu Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja, koji se odnosi na CDA u dijelu zabrane osnivanja novih emiteta i netržišnog prometovanja HOV subjektima čije je poslovanje „u blokadi“ duže od 30 dana zbog neizmirenih obaveza;
- U septembru 2013.godine su stupila na snagu Pravila o dopuni pravila o obavljanju kastodi poslova u dijelu omogućavanja uvida u podatke na zahtjev Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- U oktobru 2013.godine je Odbor direktora CDA usvojio novu sistematizaciju radnih mjesta, koja stupa na snagu počev od 01.01.2014.godine, a kojom je redefinisana organizaciona šema CDA u skladu sa aktuelnom ekonomskom situacijom i performansama novog IS;
- U novembru 2013.godine su započete aktivnosti realizacije projekta CDA *Disaster Recovery* centra, kojim će se omogućiti kontinuitet poslovanja u slučaju neželjenih katastrofičnih scenarija, a u skladu sa međunarodnim standardima;
- U decembru 2013.godine je implementirano novo softversko rješenje za elektronsko arhiviranje dokumentacija, kojime je omogućeno sistematizovano i sveobuhvatno elektronsko arhiviranje sve ulazne i izlazne dokumentacije, čime je postignuta veća efikasnost, bolja evidencija i uvid u obim i kvalitet poslovanja, kao i pospješena dimenzija ekološke svijesti poslovanja.

Pregled realizovanih operativnih aktivnosti u poslovnoj 2013.

Poslovanje Centralnog registra

Centralni registar je jedna od dvije komponente CDA, koji ima značajnu ulogu u poslovanju sa hartijama od vrijednosti. Predstavlja jedinstvenu evidenciju vlasnika hartija, evidenciju o pravima iz tih hartija, kao i pravima trećih lica na hartijama od vrijednosti.

Prijem emitenata u članstvo, čuvanje hartija, upis promjena na vlasničkim računima, dostavljanje izvještaja i korporativne aktivnosti su usluge koje čine osnovne poslove registra.

U periodu od 01.01.– 31.12.2013.godine Centralni registar CDA je obavljao sljedeće poslove:

Prijem Emitenata u članstvo CDA i registracija emisije HOV

- Broj Emitenata koje je CDA prihvatila u članstvo, nakon prihvatanja knjige akcija u Centralni registar
1
(broj novo-registrovanih) 529
(ukupno)
- Broj Emitenata koji su brisani iz registra CDA
11
(broj izbrisanih) 185
(ukupno)

Vođenje vlasničkih pozicija i upis promjena na vlasničkim pozicijama

Broj i struktura vlasničkih pozicija – računa HOV

Na kraju 2013.godine u sistemu CDA je bilo ukupno registrovanih 474.275 računa HOV, od čega je aktivno 471.196, dok je tokom 2013. otvoreno 249 novih računa HOV (tabela 1).

Tip računa	Ukupan broj računa	Broj novih računa 2013	Broj aktivnih računa na kraju 2013	Broj blokiranih računa 2013	Broj zatvorenih računa	Broj računa sa sredstvima tokom 2013	Broj računa sa prometom tokom 2013
Individualni	473,665	247	471,196	1	2,469	179,804	27,353
Trezorski	529	1	344	0	185	355	42
Zajednički	0	0	0	0	0	0	0
Zbirni depozitarni	8	0	6	0	2	4	4
Zbirni kastodi	30	1	30	0	0	18	16
Kastodi na ime	6	0	6	0	0	2	0
Nominalni	0	0	0	0	0	0	0
Omnibus	37	0	33	0	4	0	0

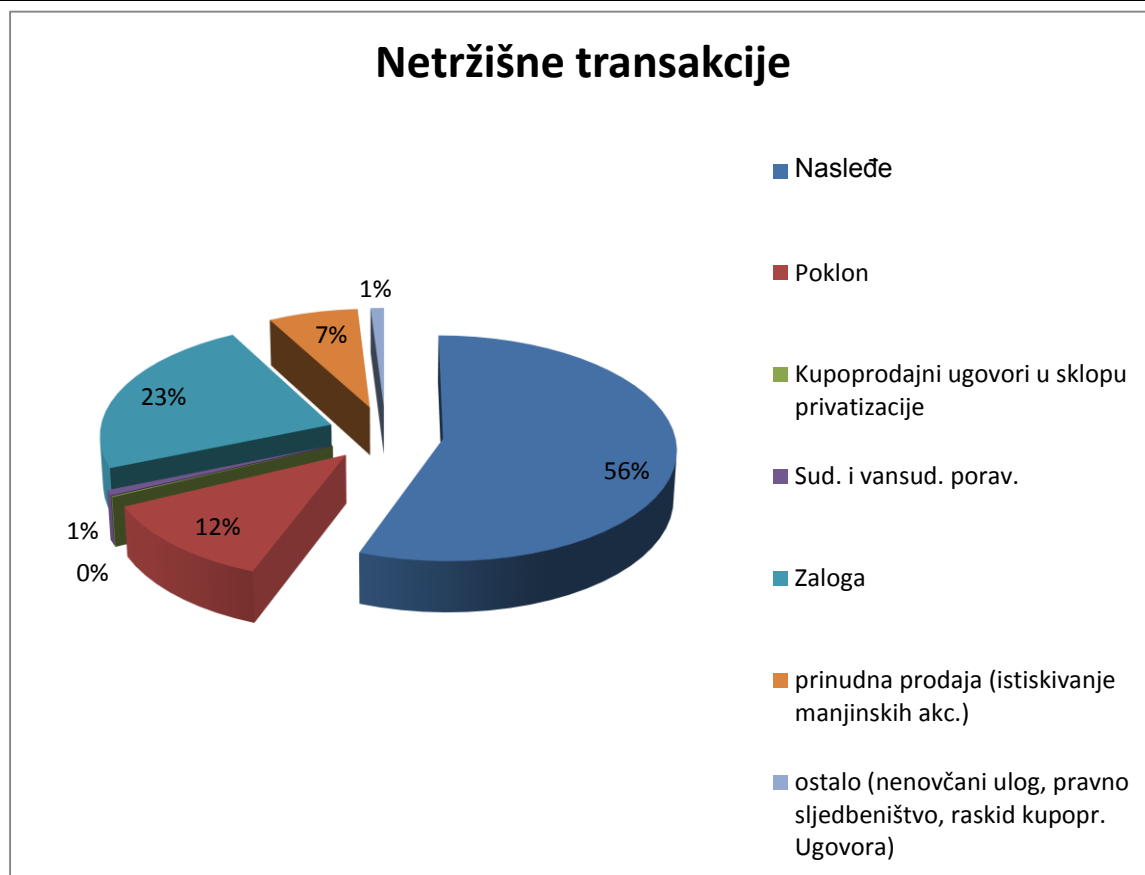
Tabela 1: broj registrovanih računa HOV

Broj i vrijednost upisanih vlasničkih pozicija kao posljedica netržišnog (zakonskog) pravnog prenosa ili promjene

Pod netržišnim transakcijama podrazumijevaju se: sudska izvršenja, prinudna prodaja – zakon o preuzimanju, nenovčani ulog, pravno sledbeništvo, ugovori u skladu sa zakonom. Ukupna vrijednost netržišnih transakcija koje su realizovane tokom 2013. godine je prikazana u tabeli br.2.

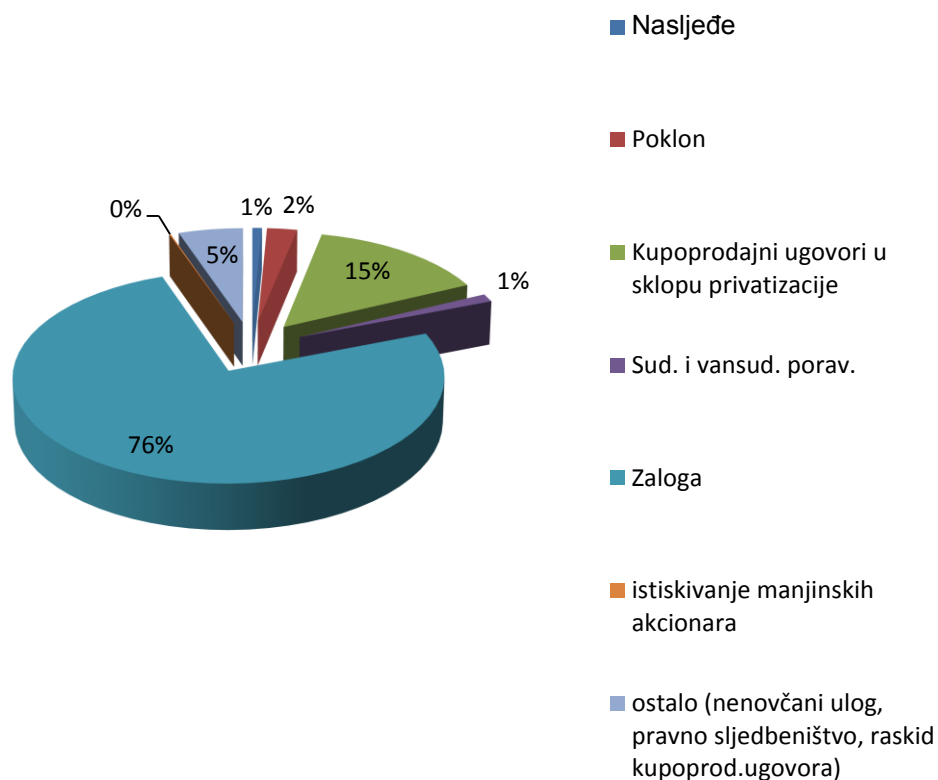
Tabela 2: Netržišne transakcije po vrsti posla

<i>Tip transfera</i>	<i>br. transf.</i>	<i>br.akcija</i>	<i>nominalna vrij. (€)</i>
nasljeđe	873	2.474.670	2.189.094,82
poklon	190	4.838.907	6.929.786,69
kupoprodajni ugovori u sklopu privatizacije	2	42.724.926	41.292.300,13
sudska i vansudska poravnanja	12	908.781	3.435.189,66
zaloga	366	56.937.693	212.368.386,93
fiducija	-	-	-
prinudna prodaja (istiskivanje manjinskih akcionara)	108	83.280	344.538,13
ostalo (nenovčani ulog, pravno sledbeništvo, raskid kupoprod.ugovora)	16	71.255.950	14.814.603,07
U k u p n o:	1567	179.224.207	281.373.899,43

Grafikon br.1: Netržišne transakcije po vrsti posla prema broju prenosa

Netržišne transakcije po vrijednosti

Grafikon br.2: Netržišne transakcije po nominalnoj vrijednosti

Čuvanje hartija od vrijednosti

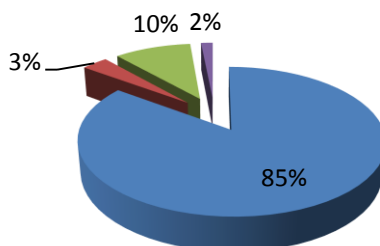
Centralna Depozitarna Agencija je zadužena za vođenje registra i održavanje računa hartija od vrijednosti u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti i propisima i aktima kojima se uređuje način vođenja dematerijalizovanih hartija od vrijednosti. Ukupna vrijednost HOV koja se čuva u Centralnom registru prema vrsti i tipu HOV na dan 31.12.2013. godini iznosi 5.192.627.338 €, a po tipovima HOV je pregled u tabeli 3 :

	na početku	na kraju perioda
akcije	4,404,883,920.71 €	4,420,942,308.57 €
akcije investicionih fondova	530,015,349.08 €	517,347,399.08 €
obveznice	193,690,513.00 €	175,939,130.00 €
državni zapisi	73,028,500.00 €	78,398,500.00 €
ostale HOV	0.00 €	0.00 €

Tabela 3: pregled HOV koje se čuvaju u Registru

Vrsta HOV koje se čuvaju u Centralnom registru

■ akcije ■ obveznice ■ akcije investicionih fondova ■ državni zapisi

Grafikon br.3: Vrsta HOV koje se čuvaju u Centralnom registru (po vrijednosti)

Vrijednost upisanih vlasničkih pozicija stranih investitora (prema državi porijekla)

Nominalna vrijednost kapitala u vlasništvu stranih investitora, prema državi porijekla investitora, na dan 31.12.2013 je bila raspoređena na sljedeći način:

Država porijekla investitora	nominalna vrijednost kapitala u vlasništvu na dan 31/12/2013	% od ukupne vrijednosti svih HOV registrovanih u CDA na dan 31/12/2013	rang na dan 31/12/2013	rang na dan 31/12/2012	trend
Italija	505,977,387.77 €	9.73%	1	1	≈
Austrija	255,494,695.87 €	4.91%	2	3	↑
Mađarska	245,822,317.10 €	4.73%	3	2	↓
Slovenija	129,028,165.51 €	2.48%	4	4	≈
Srbija	86,369,173.05 €	1.66%	5	5	≈
Turska	55,839,312.36 €	1.07%	6	13	↑
Hrvatska	42,465,175.75 €	0.82%	7	7	≈
Kipar	39,193,502.01 €	0.75%	8	6	↓
Holandija	34,417,241.62 €	0.66%	9	8	↓
Sjedinjene Američke Države	34,002,985.76 €	0.65%	10	14	↑

Tabela 4: udio stranih investitora u vlasništvu*
(*napomena: u udio stranih investitora u kapitalu nijesu uključeni eventualni kapital koji strani investitori drže na kstodi računima lokalnih kstodijana)

Korporativne aktivnosti

Centralna Depozitarna Agencija po nalogu registrovanih emitenata sprovodi korporativne aktivnosti, pod uslovima, na način i u rokovima propisanim Uputstvima CDA. Emitenti su dužni da ispune sve obaveze koje se odnose na potpunu i pravovremenu dostavu svih obaveznih podataka. Korporativne aktivnosti uključuju distribucije (usitnjavanje, ukрупnjavanje, zamjena akcija...), kapitalizacije (raspodjela dobiti, pripajanje, odvajanje, spajanje) i privilegije koje pripadaju vlasnicima računa na osnovu njihovog vlasništva nad hartijama. U 2013.godini Centralna Depozitarna Agencija je registrovala ukupno 36 aktivnosti, a ukupna nominalna vrijednost iznosila je 52.922.415,02 €. U nastavku je prikazan pregled po vrsti korporativne aktivnosti i vrsti hartije koje su registrovane tokom 2013. godine.

Vrsta	Broj aktivnosti	Nom. vrijednost u €
Javna ponuda (uključujući izdavanje ISIN i CFI broja)	1	25.000,00 €
Pravo preče kupovine	4	12.225.366,45 €
Raspodjela dobiti	5	12.329.351,97 €
Pretvaranje duga u akcije	4	14.579.859,55 €
Ukrupnjavanje / usitnjavanje	1	2.062.059,21 €
Nenovčani ulog	3	7.336.042,73 €
Unaprijed poznatim kupcima	7	3.274.375,79 €
Smanjenje kapitala	10	1.062.282,80 €
Član 8 Zakona o privatizaciji privrede	1	28.076,52 €
UKUPNO	36	52.922.415,02 €

Tabela br.5: Vrste korporativnih aktivnosti

Dostavljanje izvještaja

U okviru usluga koje pruža Centralna Depozitarna Agencija je i priprema i dostavljanje standardnih i nestandardnih izvještaja na zahtjev emitenata, registrovanih vlasnika HOV i zainteresovanih lica. Tokom 2013.godine Centralna Depozitarna Agencija je dostavila ukupno 2.527 izvještaja i to:

- Broj redovnih izvještaja vlasnicima računa o stanju 1916
- Broj redovnih izvještaja članovima Emitentima 436
- Broj izvještaja na zahtjev korisnika usluga 157
- Broj izvještaja o emitovanim državnim zapisima 18

Usluge kliringa i saldiranja

Obim i vrijednost saldiranih trgovina na primarnom i sekundarnom tržištu u 2013.godini 6.436 (broj trans.) 29.160.069,68 € (vrijednost)

Obim i vrijednost saldiranih trgovina na primarnom tržištu

CDA ne importuje niti saldira primarne berzanske transakcije, jer se njihovo saldiranje realizuje direktnom uknjižbom vlasnika u Registru CDA, dok se novčano plaćanje vrši direktno na namjenski bankovni račun Emitenta.

Obim i vrijednost saldiranih trgovina na sekundarnom tržištu

berzanski promet 2013	broj transakcija	% učešće u broju transakcija	vrijednost	% učešća u prometu
akcije	5.421	84,23 %	27.266.103,54 €	93,50 %
obveznice	1.015	15,77 %	1.893.966,14 €	6,50 %
ukupno	6.436	100,00 %	29.160.069,68 €	100,00 %

Tabela br.6: Struktura saldiranih trgovina po vrsti HOV

Obim i vrijednost saldiranih trgovina po metodu saldiranja

metod saldiranja	broj transakcija	% učešća u broju transakcija	vrijednost	% učešća u prometu
TFT	1.643	25,53 %	18.032.105,32 €	61,84 %
CNS	4.793	74,47 %	11.127.964,36 €	38,16 %
Ukupno 2013	6.436	100,00%	29.160.069,68 €	100,00%

Tabela br.7: Struktura saldiranih trgovina po metodu saldiranja

TFT – pojedinačno saldiranje (BIS Model 1: saldiranje bruto HOV i bruto novčanih obaveza)
CNS – ugovorno saldiranje uz pokriće Garantnim fondom (BIS Model 2: saldiranje bruto HOV i netiranje novčanih obaveza)

Stanje Garantnog fonda

CDA je, u skladu sa zakonom o HOV i svojim Prvilima, formirala Garantni fond koji služi kao obezbjeđenje uspješnosti saldiranja berzanskih transakcija koje se saldiraju po CNS metodu (BIS Model 2). Garantni fond čine doprinosi Članova učesnika (osnovna i dodatna uplata), dok CDA upravlja ovim sredstvima u skladu sa zakonskim ovlaštenjima.

Sredstva Garantnog fonda nijesu korišćena u 2013.godini, a visina Garantnog fonda je bila:

Datum	Garantni Fond ukupno	Osnovne uplate	Dodatne uplate
01.01.2013	2.257,41 €	1.157,93 €	1.099,48 €
31.12.2013	16.506,23 €	16.142,42 €	363,81 €

Tabela br.8: stanje Garantnog fonda

Poništene i odbijene berzanske trgovine

U 2013.godini su poništene ili odbijene sljedeće berzanske transakcije:.

	Broj trgovina	vrijednost	osnov
Poništene berzanske trgovine	25	2.144.875,02 €	Rješenja KHOV
Odbijene berzanske trgovine	7	27.125,30 €	Nedostatak HOV na računu prodavca

Tabela br.9: poništene i odbijene trgovine

Članovi Učesnici

Tokom 2013.godine u CDA su bili aktivni 12 brokera, 9 dilera, 5 kastodija i 3 depozitara.

Članovi **brokeri**:

1. BULL AND BEAR BROKER,DILER, INVEST. SAVJETNIK a.d.
2. CG BROKER - DILER A.D
3. FIRST FINANCIAL BANK AD
4. GLOBAL BROKER DILER A.D
5. HIPOTEKARNA BANKA A.D
6. INVEST BANKA MONTENEGRO A.D
7. MARKET BROKER A.D
8. MARKETIVA BROKER DILER A.D.
9. MONTE ADRIA BROKER-DILER
10. NK BROKER
11. PODGORIČKI BROKER-DILER
12. VIP BROKER-DILER

Članovi **dileri**:

1. BULL AND BEAR BROKER,DILER, INVEST. SAVJETNIK a.d.
2. CG BROKER - DILER A.D
3. GLOBAL BROKER DILER A.D
4. HIPOTEKARNA BANKA A.D
5. INVEST BANKA MONTENEGRO A.D
6. MARKETIVA BROKER DILER A.D.
7. MONTE ADRIA BROKER-DILER
8. PODGORIČKI BROKER-DILER
9. VIP BROKER-DILER

Članovi **kastodi učesnici**:

1. CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D
2. HIPOTEKARNA BANKA A.D
3. INVEST BANKA MONTENEGRO A.D
4. NLB MONTENEGROBANKA A.D
5. PRVA BANKA CG osnovana 1901 A.D.

Članovi depozitari:

1. CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D
2. HIPOTEKARNA BANKA A.D
3. INVEST BANKA MONTENEGRO A.D.

Koncentracija Članova Učesnika tokom 2013.godine**- na strani kupovine:**

Član učesnik	Izvršene transakcija na berzi (% učešća)		Saldirane transakcije u CDA (% učešća)	
	Broj transakcija	Vrijednost (promet)	Broj transakcija	Vrijednost (promet)
Bull And Bear Broker,Diler,Inv.Savjetnik	44,51 %	51,65 %	28,77 %	37,36 %
CG Broker-Diler	10,53 %	16,51 %	9,59 %	12,36 %
Crnogorska Komercijalna Banka KASTODI			17,31 %	15 %

- na strani prodaje:

Član učesnik	Izvršene transakcija na berzi (% učešća)		Saldirane transakcije u CDA (% učešća)	
	Broj transakcija	Vrijednost (promet)	Broj transakcija	Vrijednost (promet)
Bull And Bear Broker,Diler,Inv.Savjetnik	36,04 %	38,94 %	13,16 %	24,09 %
CG Broker-Diler	14,51 %	27,95 %	13,14 %	8,94 %
Crnogorska Komercijalna Banka KASTODI			24,28 %	18,98 %

Tabela br.10: koncentracija Članova učesnika**Izrečene mjere prema Članovima Učesnicima tokom 2013.godine**

Tokom 2013.godine, CDA je izrekala 3 mjere prema prema Članovima Učesnicima, koje su se sastojale u ugovornoj kazni-penalu u korist Garantnog fonda, zbog neizmirenja obaveza iz kliringa i saldiranja:

Broj kazne	Ime člana	Tip člana	Tip kazne	Datum kazne	Iznos novčane kazne uplaćen u GF
1	CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D	Kastodi	Kazna zbog odbijene trgovine	29.8.2013	1,642.25 €
2	BULL AND BEAR BROKER,DILER, INVEST. SAVJETNIK	Broker	Kazna zbog odbijene trgovine	1.11.2013	500.00 €
3	MARKET BROKER A.D	Broker	Kazna zbog odbijene trgovine	22.11.2013	500.00 €

Tabela br.11: izrečene mjere prema Članovima učesnicima

Pregled učešća stranih investitora u berzanskom prometu

Učešće stranih investitora u berzanskom prometu tokom 2013.godine se kretalo u sljedećim razmjerama (po mjesecima):

Godina	Mjesec	Kupovine promet	Prodaje promet	Broj prodaja	Broj kupovina	% učešća stranaca u uk.prometu	% učešća Kupovina stranaca u uk.prometu	% učešća prodaja stranaca u uk.br.trans	% učešća Kupovine stranaca u uk.br.trans
2013	Januar	752,346.31	166,141.39	62	132	11.41	51.66	10.26	21.85
2013	Februar	596,054.63	368,285.11	77	156	36.33	58.80	14.37	29.10
2013	Mart	253,666.11	191,638.45	69	113	18.33	24.26	10.66	17.46
2013	April	942,006.60	417,105.03	68	123	11.02	24.90	9.71	17.57
2013	Maj	708,250.49	270,748.38	31	122	23.42	61.26	6.43	25.31
2013	Jun	1,536,247.26	620,868.90	38	152	24.32	60.18	8.64	34.54
2013	Jul	924,948.31	255,217.86	55	95	16.28	58.99	12.19	21.06
2013	Avgust	2,343,450.41	1,492,844.32	66	146	40.47	63.53	13.04	28.85
2013	Septembar	1,152,400.60	558,502.09	68	174	22.50	46.42	12.39	31.69
2013	Oktobar	1,151,803.79	571,432.29	42	40	18.91	38.11	8.57	8.16
2013	Novembar	2,118,672.62	446,232.43	81	50	14.95	70.97	16.91	10.43
2013	Decembar	93,538.54	1,959,891.04	61	40	50.33	2.40	9.67	6.34
2013	ukupno	12,573,385.67	7,318,907.29	718	1,343	25.10	43.12	11.16	20.87

Tabela br.12: učešće stranih investitora u berzanskom prometu*
 (*napomena: ne uključuje kustodi račune tj. strane investitore koji posluju preko lokalnih kustodija)

Međunarodna saradnja

CDA je punopravni član dvije renomirane svjetske asocijacije: ECSDA i ANNA.

ECSDA je asocijacija evropskih centralnih depozitara HOV, sa sjedištem u Briselu. CDA je aktivno i tokom 2013.godine učestvovala u svim aktivnostima ECSDA, preko svojih predstavnika u konkretnim radnim timovima (u vezi tematike koja se ticala rizika poslovanja CSD, kao i harmonizacije propisa na nivou svih članica, a pod okriljem Evropske komisije i njihovih propisa).

ANNA okuplja nacionalne agencije širom svijeta, za dodjelu jedinstvenih oznaka dematerijalizovanim HOV (ISIN i CFI kod) u skladu sa ISO standardima.

CDA je tokom 2013.godine ostvarivala redovne kontakte i sa predstavnicima Centralnih registara HOV iz regiona.

CDA je tokom 2013.godine ispunila i redovne godišnje rejting izvještaje međunarodnih asocijacija AGC (*The Association of Global Custodians*) i *Thomas Murray* agencije koja nam je dodijelila rejting *BBB-stable* (stabilan).

Finansijski godišnji izvještaji i Mišljenje Revizora za 2013. godinu

Izvještaj i Mišljenje nezavisnog revizora za 2013. godinu

Deloitte.

Deloitte d.o.o.
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog bb,
Zgrada Maxim
81000 Podgorica
Crna Gora

Tel: +382 (0) 20 228 324; +382 (0) 20 228 096
Fax: +382 (0) 20 228 327
www.deloitte.com/montenegro

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara Centralne Depozitarne Agencije AD, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strana 2 do 20) Centralne Depozitarne Agencije AD, Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cijju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama i objelodanivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

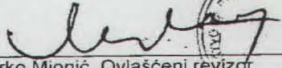
Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Ostalo

Finansijski izvještaji Društva na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2012. godine, bili su predmet revizije drugog revizora koji je u svom izvještaju od 18. marta 2013. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
20. mart 2014. godine

Zarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno lice osnovano u skladu sa pravom Ujedinjenog Kraljevstva i Velike Britanije i Sjeverne Irske i mrežu njegovih članova, od kojih je svaki zaseban i samostalan pravni subjekt. Molimo Vas da posjetite www.deloitte.com/me/about za detaljniji opis pravne strukture Deloitte Touche Tohmatsu Limited i njenih društava članica.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Bilans uspjeha za 2013 i Bilans stanja za 2013

CENTRALNA DEPOZITARNA AGENCIJA AD, PODGORICA
Matični broj: 02320924
Šifra djelatnosti: 72400

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u EUR)

Red. broj propisanog obrasca	Kategorija / Pozicija	Napomene	Tekuća 2013. godina	Prethodna 2012. godina <i>Reviziju obavio drugi revizor</i>
POSLOVNI PRIHODI				
1	Prihodi od prodaje	4	590,338	566,008
POSLOVNI RASHODI				
2	Troškovi materijala	6	(662,288)	(623,344)
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(434,360)	(456,125)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	8	(56,176)	(40,087)
5	Ostali poslovni rashodi	9	(155,600)	(109,691)
A	POSLOVNI REZULTAT		(71,950)	(57,336)
I	Finansijski prihodi	11	10,031	14,852
II	Finansijski rashodi		(2)	(2)
B	FINANSIJSKI REZULTAT		10,029	14,850
I	Ostali prihodi	5	7,051	5,009
II	Ostali rashodi	10	(52,383)	(31,055)
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		(45,332)	(26,046)
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		(107,253)	(68,532)
F	NETO REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		(107,253)	(68,532)
H	PORESKI RASHOD PERIODA		(4,226)	(7,825)
2	Odloženi poreski rashodi	12(a)	(4,226)	(7,825)
I	NETO REZULTAT		(111,479)	(76,357)
	Zarada po akciji		(1,115)	(764)

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi usvojeni su Odlukom Odbora direktora Centralne Depozitarne Agencije AD, Podgorica 20. marta 2014. godine.

Potpisano u ime Centralne Depozitarne Agencije AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza:

Blagojević

(Tatjana Blagojević)

Izvršni direktor:

Kaščelan

(Vladimir Kaščelan)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2013. godine
(Iznosi u EUR)

Red. broj propisanog obrasca	Kategorija / Pozicija	Napomene	Tekuća 2013. godina	Prethodna 2012. godina
				<i>Reviziju obavio drugi revizor</i>
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA		361,545	382,883
II	NEMATERIJALNA ULAGANJA	13	307,201	312,057
III	NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA		54,344	70,826
1	Nekretnine, postrojenja i oprema	14	54,344	70,826
E	OBRтна SREDSTVA		491,436	569,330
I	ZALIHE		-	-
II	KRA TKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA		491,436	569,330
1	Potraživanja	15	241,571	204,150
2	Potraživanja za više plaćen porez na dobit	16	5,707	5,707
3	Kratkoročni finansijski plasmani	17	100,000	200,000
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	18	143,442	159,386
5	Porez na dodatu vrijednost i AVR		716	87
F	UKUPNA AKTIVA		852,981	952,213
	PASIVA			
A	KAPITAL		798,257	909,736
I	OSNOVNI KAPITAL	19	255,646	255,646
III	REZERVE		50,228	50,228
IV	POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA		7,902	7,902
VI	NERASPOREDJENA DOBIT		595,960	672,317
VII	GUBITAK		(111,479)	(76,357)
B	DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		9,586	14,739
I	DUGOROČNA REZERVISANJA	20	9,586	14,739
C	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	12(b)	11,575	7,349
D	KRA TKOROČNA REZERVISANJA I KRA TKOROČNE OBAVEZE		33,563	20,389
I	KRA TKOROČNE OBAVEZE		33,563	20,389
3	Obaveze iz poslovanja	21	15,805	10,888
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR		20	-
5	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	22	17,738	9,501
E	UKUPNA PASIVA		852,981	952,213

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Rukovodstvo CDA

Izvršni direktor	v.kascelan@t-com.me
Zamjenik izvršnog direktora	miomirj@t-com.me
Menadžer Centralnog registra	katja.popovic@cda.me
Menadžer kliringa i saldiranja	marko.vojinovic@cda.me
Menadžer IT odjela	sveto.djurovic@cda.me
Menadžer računovodstva i finansija	tatjana.blagojevic@cda.me